

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสาเหตุที่ทำให้ชาวนาไทยมีการเคลื่อนไหวก่อนเพื่อต่อต้านอำนาจรัฐ 2) ศึกษารูปแบบในการต่อต้านอำนาจรัฐของชาวนาไทย 3) ศึกษาลักษณะการตอบสนองของรัฐต่อการเคลื่อนไหวของชาวนาไทย 4) ประเมินความสำเร็จและความล้มเหลวของขบวนการชาวนาไทย

ผลการศึกษาพบว่า มีปัจจัยเชิงสาเหตุ 3 ประการ ที่ผลักดันให้ชาวนาไทยมีการเคลื่อนไหวต่อต้านอำนาจรัฐในช่วงปี พ.ศ. 2516-2519 ประการแรก คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นผลมาจากการสร้างความทันสมัยตามแนวทางทุนนิยมที่เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรม จึงเกิดความไม่สมดุลระหว่างชนบทกับเมือง ช่องว่างของรายได้ ความยากจนในชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความยากจนของชาวนาที่เกิดจากการสูญเสียกรรมสิทธิ์ในที่ดิน การมีหนี้สินและการแบกรับภาระพรีเอมิยมข้าว ประการที่สองคือ ปัจจัยด้านการเมืองซึ่งเป็นผลมาจากเหตุการณ์ วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ที่ก่อให้เกิดบรรยากาศ แห่งเสรีภาพทางการเมืองอย่างกว้างขวาง ชาวนาก็ได้เกิดการตื่นตัวทางการเมืองอย่างสูงเช่นกัน ประการที่สาม คือ ปัจจัยด้านอื่น ๆ อันเป็นผลมาจากการที่ชาวนาได้รับแรงกระตุ้นจากนิสิตนักศึกษาที่ออกสู่ชนบทในโครงการเผยแพร่ประชาธิปไตย ทำให้ชาวนาเกิดการเรียนรู้วิธีการต่อสู้เรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาของตน

รูปแบบในการเคลื่อนไหวของชาวนาที่ใช้ในการต่อสู้เรียกร้องต่อรัฐบาล ได้แก่ การชุมนุมเพื่อยื่นข้อเรียกร้อง การเดินขบวน การประท้วง การเจรจาต่อรองกับรัฐบาล และการจัดตั้งสหพันธ์ชาวนาชาไร่ เพื่อเป็นองค์กรของชาวนาในการเคลื่อนไหว

อย่างไรก็ตาม ผลจากการดำเนินการเคลื่อนไหวของขบวนการชาวนา ก่อให้เกิดปฏิกิริยาต่อต้านจากฝ่ายอนุรักษ์นิยม และการปราบปรามของรัฐในหลายรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การลอบสังหารผู้นำชาวนาเป็นจำนวนถึง 33 คน และในที่สุดภายหลังเหตุการณ์วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ขบวนการชาวนาไทยก็ยุติบทบาทลงโดยสิ้นเชิง

The purposes of this research were following: 1) to study why Thai peasants moved to resist state power; 2) to study the pattern of such resistance; 3) to study the responses from the governments; and 4) to evaluate the success and failure of the movements.

The results were found in the following:

1. There were found prominent factors pertinent to the causation of the movements: the economic factors, the political factors, the instigation from the well organized college students who were active in political involvement, and the expectation from the peasants themselves to have better ways of life.

2. The resistance was expressed in various ways from bargaining, Demonstrating, and protesting to the establishing of a unified peasants organization-- The Farmers Federation of Thailand (FFT).

3. The Rightists in alliance with the Government established various anti-leftist groups to counter the joint forces of peasants, students, labors and their supporters. As a consequence, several peasant labors were assassinated in many regions. These brutal instances brought about the decline of FFT; thereby, Thai peasant movement was deteriorated to the end after the decline of October 6, 1976.

4. Two Acts were launched: the Land Rent Control Act of 1974 and the Land Reform Act of 1976. These were seen as the achievement of the peasant movement.